Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije: Program za trajnostni in konkurenčni evropski turizem

COM(2007) 621 konč.

(2009/C 27/03)

Evropska komisija je 19. oktobra 2007 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije: Program za trajnostni in konkurenčni evropski turizem.

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 13. junija 2008. Poročevalec je bil **g. MENDOZA CASTRO**.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 446. plenarnem zasedanju 9. in 10. julija 2008 (seja z dne 10. julija) s 108 glasovi za in 5 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor pozdravlja in odobrava sporočilo Komisije z naslovom **Program za trajnostni in konkurenčni evropski turizem** ter podpira prizadevanja Komisije, da s pomočjo programa okrepi turistično politiko in strategijo za naslednjih nekaj let in s tem omogoči njuno vsakodnevno izvajanje v praksi. Komisija je to novo politiko že oblikovala v sporočilu z naslovom **Obnovljena turistična politika EU: Na poti k močnejšemu partnerstvu za evropski turizem**.

1.2 Odbor ceni prizadevanje Komisije, da je na kratko povzela številne in pomembne dokumente, mnenja in razprave. Namen, da se širši javnosti zadovoljivo in jasno predstavijo rezultati dela skupine za trajnostni turizem, strokovnjakov, ki so pripravili poročilo, in rezultati pozneje organiziranega javnega posvetovanja, je bil s tem dosežen.

1.3 Komisija ustrezno povezuje novo turistično politiko s prenovljeno lizbonsko strategijo in za splošna cilja določa izboljšano konkurenčnost in trajnost, prav tako pa tudi bolj specifične cilje gospodarske blaginje, socialne enakosti in kohezije ter varstvo okolja in kulture.

1.4 Odbor potrjuje tudi izzive, opredeljene v sporočilu Komisije, in predlagana sredstva za njihovo obravnavanje. V skladu s predlaganim pristopom so vsi akterji udeleženi v okviru različnih oblik sodelovanja in „konkurenčnega sodelovanja“ in ta udeležba je obravnavana kot temelj nove turistične politike ter programa za njeno izvajanje. Pomen izzivov iz sporočila Komisije je jasen in študija o posledicah toplogrednih plinov za trajnost, ki je v pripravi, mora v prihodnosti postati ključni element programa.

1.5 Odbor meni, da je prizadevanje Komisije, da to novo politiko izvaja s pomočjo dialoga, sodelovanja, novih podpornih ukrepov in usklajevanja zainteresiranih strani, ustrezno. **Program za trajnostni in konkurenčni evropski turizem** je razširitev konkretnega pristopa in izvedbenih ukrepov, predlaganih za vse zainteresirane strani v evropskem turizmu. Vendar pa Odbor meni, da Komisija lahko in tudi mora v okviru generalnega direktorata za podjetništvo prevzeti bolj aktivno vlogo in sprožiti številne pobude po vsej Evropi, kot so na primer socialni turizem, „turizem za vse“ in usposabljanje na področju turizma. Komisija in tudi druge institucije si morajo zelo prizadevati, da v oblikovanje trajnostnega turizma ter v program za izvajanje in uresničitev tega cilja vključijo mala in srednje velika ter mikro podjetja. EESO pozdravlja pobudo Komisije „Evropske destinacije (območja) odličnosti“ kot primer dobre prakse in tega, kar je mogoče doseči.

1.6 EESO ponovno predlaga in priporoča spodbujanje foruma evropskega turizma in poglobitev razprav in pripravo študije o ustanovitvi **Evropskega sveta za turizem** in **Evropske agencije za turizem**. Ta dva organa bi morda lahko organizirala forume, na katerih bi se srečale oblasti na področju turizma in različne zainteresirane strani iz turizma in poskušale izboljšati in posredovati informacije o trajnostnem in konkurenčnem turizmu, spremljati skladnost s politiko in Evropsko agendo za turizem ter predvsem skušale ugotoviti trende v turizmu in pripraviti ukrepe, ki jih je treba sprejeti. Cilj navedenih organov bi lahko bile predvsem podnebne spremembe, njihove posledice za turizem in ustrezni ukrepi, ki bi jih bilo treba sprejeti.

1.7 Odbor pozdravlja namen Komisije, da izboljša uporabo razpoložljivih finančnih instrumentov. Po njegovem mnenju je socialni turizem že ustrezno področje, na katerem bi lahko v obliki pilotnega projekta združili čezmejne izkušnje. Primeri takih ukrepov so socialni turizem in „turizem za vse“, boljši človeški viri, razvoj proizvodov in prodor na trg. Odbor meni, da so ta področja dovolj velik manevrski prostor za združitev čezmejnih izkušenj v obliki pilotnih projektov.

1.8 EESO z veseljem ugotavlja, da rezultati zaključenega dela v okviru Agende 21 za turizem, ki so navedeni v sporočilu Komisije z naslovom **Program za trajnostni in konkurenčni evropski turizem**, dopolnjujejo in utrjujejo splošno trajnostno politiko na področju evropskega turizma. Dejansko je tehnični dokument, ki ga je pripravil organ, ustanovljen v ta namen, podlaga in dopolnilo sporočila Komisije, zato naj bi ta dva dokumenta obravnavali skupaj.

1.9 EESO na statističnem področju pozdravlja poziv Komisije k pripravi predlogov – za katerega je zaprosil Evropski ekonomsko-socialni odbor – o vzpostavitvi mreže observatorijev za turizem, ki ne zagotovili le sektorskih podatkov, temveč tudi strateško in v prihodnost usmerjeno vizijo za predvidevanje in pripravo prihodnjih ukrepov.

1.10 EESO je pripravljen nadaljevati delo na področju turizma v skladu s smernicami iz sporočila Komisije o obravnavanem programu in poziva druge evropske institucije, države članice, lokalne in regionalne oblasti, zainteresirane strani iz sektorja – podjetja in sindikate – ter širšo javnost, naj sodelujejo pri izboljšanju poznavanja in podpori turizma kot splošne pravice in gospodarske dejavnosti, ki je strateško pomembna za prihodnost Evrope. Za dosego bolj trajnostnega in konkurenčnega turizma morajo odgovornost prevzeti tudi zainteresirane strani in potrošniki.

1.11 Čeprav Komisija v sporočilu upošteva socialne dejavnike, ki oblikujejo turizem, pa Odbor obžaluje, da ne omenja koncepta in bistva evropskega državljanstva. Dejansko bi lahko turizem še bolj prispeval k povezanosti različnih kultur in socialnih skupin v okviru evropskega državljanstva, ki naj bi ga spodbujali in krepili vsi. Raznovrstnost in raznolikost kultur, jezikov ter naravne in kulturne dediščine v različnih evropskih državah članicah pomeni izjemno bogastvo, ki bi ga lahko in tudi morali izkoristiti za medsebojno razumevanje in priznavanje pravic, ki jih imamo kot evropski državljani. Drugi vidik, ki bi mu morali v razpravah in v dokumentih o turizmu evropski ravni nameniti veliko pozornosti, je vidik kulture, saj med turizmom in kulturo lahko obstajajo sinergije, kot je EESO omenil že v prejšnjem mnenju.

1.12 V procesu oblikovanja bolj konkurenčnega in trajnostnega turizma je treba upoštevati posebne značilnosti destinacij. Odbor priporoča, da se pozornost nameni posebnim značilnostim tistih držav članic, ki so močno odvisne od turizma. Pri pripravi politik in predlogov v zvezi s turizmom je treba ustrezno upoštevati potrebe različnih regij. Priporočljivo je, da Komisija pri ocenah učinka upošteva morebitni nesorazmerni učinek na različne regije in sektorje, na primer na destinacije, kot so otoki, ki so močno odvisni od letalskega prevoza in nimajo drugih prevoznih sredstev ali so pa skoraj izključno odvisni od letalskega prevoza.

1.13 EESO meni, da je sklop načel in vrednot, ki so podrobno opisana v sporočilu Komisije in obsegajo trajnost, socialno varnost, konkurenčnost, sodelovanje, partnerstvo, donosnost, varnost, kakovost zaposlovanja itd., dejansko sestavni del evropskega turističnega modela, in sicer ne zato, ker je to sklop načel in vrednot, temveč zato, ker se ta načela in vrednote uporabljajo po vsej Evropski uniji.

1.14 Odbor spodbuja Komisijo, naj si skupaj z drugimi organizacijami prizadeva za certifikacijo znanja in usposobljenosti na področju turizma na evropski ravni, da se s tem poveča število in izboljša kakovost delovnih mest v tem sektorju. Po vsej Evropi je treba spodbujati Europass (EU, EFTA/EGP in države kandidatke) kot način za enostavno in razumljivo predstavitev osebnih sposobnosti in značilnosti iskalcev zaposlitev, ki želijo delo poiskati v drugi evropski državi.

2. **Sporočilo Komisije**

Da bi bolje cenili in razumeli sporočilo Komisije vsem evropskim akterjem in institucijam, na kratko povzemamo besedilo sporočila in njegove glavne točke.

2.1 *Uvod sporočila*

2.1.1 **Izziv vzpostavitve ravnovesja med trajnostjo in konkurenčnostjo**. V prvem poglavju sporočila Komisija najprej potrjuje ključno vlogo turizma v evropskem gospodarstvu in njegov strateški pomen, ki ne temelji samo na kvantitativnih podatkih, temveč tudi na zmožnosti turizma za ustvarjanje delovnih mest, s tem pa uresničuje cilje prenovljene lizbonske strategije. Treba je omeniti predvideno stopnjo rasti nad 3 %, ki nedvomno močno prispeva k ciljem na področju zaposlovanja, vendar pa v nekaterih primerih in dolgoročno lahko pomeni nevarnost preseganja nekaterih omejitev, ki jih določa trajnost.

2.1.2 **Konkurenčnost in trajnost: dve medsebojno povezani zahtevi**. Komisija v sporočilu jasno navaja, da je konkurenčnost odvisna od trajnosti in kakovosti turističnih izkušenj, in izrecno omenja zahteve, ki jih ustvarjajo podnebne spremembe za turistično industrijo. Družbena odgovornost podjetij lahko odločilno prispeva k sprejetju ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam in boju proti njim, hkrati pa spodbuja inovacije in vrednost turističnih proizvodov v svetu, ki se sooča s pomembnimi svetovnimi izzivi.

2.2 **Vsebina programa**. Komisija v sporočilu predlaga vzpostavitev novega ravnovesja med dobrim počutjem turistov, okoljem in konkurenčnostjo podjetij in destinacij. To ravnovesje morajo doseči vse ustrezne zainteresirane strani.

2.2.1 **Cilji in izzivi**. Komisija kot smernico za ukrepanje vseh ustreznih zainteresiranih strani predlaga tri osnovne cilje programa: gospodarska blaginja, socialna enakost in kohezija ter varstvo okolja.

V sporočilu so navedeni nekateri glavni izzivi, ki jih bo treba obravnavati za uresničitev teh ciljev:

— trajnostno gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi viri;

— zmanjševanje uporabe virov in onesnaževanja;

— oblikovanje sprememb zaradi dobrega počutja skupnosti;

— zmanjševanje odvisnosti od sezonskega povpraševanja;

— obravnavanje s turizmom povezanega vpliva prometa na okolje;

— dostopnost turizma vsem;

— izboljšanje kakovosti delovnih mest v turizmu;

— zagotovitev varnosti turistov in lokalnih skupnosti, kjer se izvaja turistična ponudba.

Seznam izzivov ni izčrpen in zaključen, zato ga morajo različne zainteresirane strani v okviru sodelovanja stalno posodabljati, prednostno razvrščati izzive in ga urejati.

2.2.2 **Okvir ukrepanja**. Komisija v sporočilu predlaga, da skladni ukrepi za obravnavo ciljev in izzivov temeljijo na sodelovanju in odgovornem upravljanju destinacij in podjetij ter ravnanju s turisti, in določa pogoje za dosego te skladnosti.

2.2.3 **Načela**. V sporočilu je navedenih skupno devet načel, ki jih je treba upoštevati za dosego trajnostnega in konkurenčnega turizma. Poudariti je treba tri načela:

— upoštevati omejitve za določitev zmogljivosti posameznih krajev, objektov in obseg turističnih tokov;

— doseči ustrezno hitrost razvoja, ki je vedno v skladu z naravnimi, kulturnimi in socialnimi viri;

— dolgoročno načrtovati, kar je osnovni pogoj za vzpostavitev ravnovesja med trajnostjo in konkurenčnostjo.

2.3 **Skupaj v prihodnost**. V tem poglavju Komisija poudarja, da morajo vse zainteresirane strani sektorja združiti svoja prizadevanja ter sodelovati v okviru prostovoljnega in stalnega dela. Predlagan model temelji na spoštovanju načela subsidiarnosti; najbolje je ukrepati na ravni destinacij, vendar s podporo na nacionalni in evropski ravni. V sporočilu je tako poudarjena vloga različnih zainteresiranih strani sektorja in Evropske komisije v skladu s Pogodbo.

2.3.1 **Vloga zainteresiranih strani**. V skladu s sklepi skupine za trajnostni turizem je Komisija v sporočilu določila razširjene odgovornosti in posebne vloge za tri področja ukrepanja: destinacije, podjetja in turiste. Posebej je navedeno, da je treba mikro podjetjem prenesti glavno sporočilo: vzpostavitev ravnovesja med trajnostjo in konkurenčnostjo.

2.3.2 **Vloga Evropske komisije**. Komisija priznava svoje odgovornosti, da ukrepa v skladu s Pogodbo, in se zavezuje, da bo v okviru programa in njegovega izvajanja pripravila in povečala število različnih pobud na ravni Skupnosti. Med temi pobudami je treba posebno pozornost nameniti štirim skupinam ukrepov:

— spodbujanje akterjev k oblikovanju in izmenjavi znanja za vzpostavitev ravnovesja med trajnostjo in konkurenčnostjo. Forum evropskega turizma je dober primer izmenjave idej in izkušenj;

— spodbujanje in podpiranje destinacij odličnosti kot primerov dobre prakse ter promocija teh kot mrež destinacij, ki si prizadevajo za trajnost in konkurenčnost;

— uporaba zelo različnih finančnih instrumentov EU. Komisija se zavezuje, da bo širila informacije o izboljšanju uporabe teh instrumentov na področju turizma;

— vključitev trajnosti in konkurenčnosti v politike Komisije in izvajanje tega v številnih regijah z različnimi težavami in potrebami: obalne regije in gorske regije, podeželska in urbana območja.

2.4 *Sklepne ugotovitve sporočila*

Komisija sporočilo zaključuje s pozivom vsem javnim in zasebnim akterjem, naj pri sprejemanju in praktičnem izvajanju programa tesno sodelujejo. Ponovno priporoča, da je treba vzpostaviti sodelovanje na vseh ravneh, kar je osnovni pogoj za izboljšanje konkurenčnosti, ki bo dolgoročno zagotovila privlačni in trajnostni evropski turistični sektor. Komisija priporoča leto 2011 kot leto za oceno akcijskega načrta, določenega v programu. Komisija je torej sporočilo predložila z dokaj jasnim ciljem.

3. **Splošne ugotovitve**

3.1 Turizem in njegov strateški pomen za evropsko gospodarstvo so priznale vse evropske institucije tako v uradnih kot neuradnih izjavah o tej temi, zato je treba njegovo vlogo okrepiti, posredovati sporočilo vsem zainteresiranim stranem in močno spodbuditi ta sektor. Pomen turizma presega zgolj gospodarske razloge, saj je bistven tudi s socialnega vidika: izgradnja Evrope državljanov. Kljub temu, da je priznano spodbujanje tega sektorja, je treba še veliko narediti, da bo imel turizem tako zdaj kot tudi v prihodnosti ključno vlogo v evropski politiki.

3.2 Predvsem je bistveno poudariti, da nova Lizbonska pogodba priznava pomen turizma za Evropo in ponuja Evropski uniji nadaljnje možnosti za razvoj tega sektorja. V skladu s to pogodbo je EU dodeljena pristojnost in naloga, da podpira, usklajuje ali dopolnjuje ukrepe držav članic na tem področju s ciljem, da spodbuja oblikovanje ugodnega okolja za razvoj podjetij v tem sektorju in izmenjavo dobre prakse.

3.3 Turizem so obravnavale različne evropske institucije, in sicer:

— **Evropski parlament** je sprejel vrsto zelo različnih resolucij o turizmu in njegovem vplivu na zaposlovanje in gospodarstvo, na primer resolucijo o turizmu in razvoju ter resolucijo o novih perspektivah in izzivih za evropski trajnostni turizem.

— **Svet Evropske unije** je turizem večkrat obravnaval v sklepih in akcijskih načrtih, predvsem pa je poudaril potrebo po trajnosti, konkurenčnosti in ustvarjanju delovnih mest v turizmu. Posebej je treba omeniti Sklepe Sveta z dne 7. julija 2006 o sporočilu Komisije o obnovljeni turistični politiki EU. Svet pozdravlja to politiko in poziva Komisijo, naj aktivno sodeluje pri usklajevanju različnih politik.

— **Evropska komisija** je objavila različna sporočila, predvsem sporočilo iz marca 2006, v katerem je poudarila novo turistično politiko EU; vzpostavila, utrdila in vodila je forume evropskega turizma; organizirala konference o različnih temah, kot so socialni turizem in Agenda 21 za evropski turizem; in organizirala številne druge dejavnosti, kot so pilotni projekt z naslovom „Evropske destinacije odličnosti“, ki priznava in spodbuja dobre prakse v državah članicah EU in državah kandidatkah.

— **Odbor regij** je predstavil mnenja, na primer o sporočilih Komisije *Z roko v roki za prihodnost evropskega turizma* in *Temeljne smernice za trajnost evropskega turizma*.

— **Evropski ekonomsko-socialni odbor** je vedno sodeloval in še naprej sodeluje pri zadevah v zvezi s turizmom, kar dokazuje 11 mnenj o turizmu, sprejetih od leta 1999; dejavna udeležba na različnih evropskih turističnih forumih, ki jih je organizirala Komisija; sodelovanje pri številnih dogodkih o različnih vidikih turizma in spodbujanje takšnih dogodkov. Posebej pomembno je sodelovanje med EESO in drugimi organi pri različnih pobudah v zvezi s turizmom.

3.4 Namen tega mnenja EESO je oceniti prispevek sporočila k turistični politiki in način, na katerega se ta izvaja, ter podati predloge, ki bodo obogatili vsaj razpravo, če ne že besedilo samo.

3.5 Podobno kot v mnenju INT/317 o sporočilu Komisije o obnovljeni turistični politiki želi EESO tudi v tem mnenju še enkrat poudariti naslednje:

— turizem je pravica vsakega državljana, kot določa Svetovni kodeks etike za turizem, in prinaša tudi obveznosti glede dobrih praks;

— turizem je pravica, ki tudi neposredno in posredno ustvarja premoženje ter donosnost, zlasti za mala in srednje velika podjetja, ter je tako strateška industrija za Evropo, ki se je izkazala za trdno;

— kakovost storitev, ki jih zagotavljajo akterji sektorja, in odgovornost uporabnikov do lokalnih skupnosti sta vrednoti, ki ju moramo ohraniti kot osnovo za nadaljnji obstoj turizma;

— turizem ima ali bi moral imeti pozitiven vpliv na lokalno in regionalno gospodarstvo, socialne, kulturne in okoljske razmere ter urbano okolje in tako zagotavljati razumevanje drugih kultur in različnih načinov bivanja in ravnanja, turizem je tudi instrument, ki omogoča medregionalno sodelovanje;

— turizem je dinamični sektor in glavni vir zaposlovanja zdaj in v prihodnosti, saj ima potencial za ustvarjanje kakovostnih in stabilnih delovnih mest, ki vključujejo socialne pravice;

— turizem se srečuje s težavami, kot sta masovnost in sezonskost, katerih posledica je izguba konkurenčnosti;

— verjamemo v praktični pomen programa za trajnostni in konkurenčni turizem, ki je jasno usmerjen in ima ambiciozne cilje;

— evropski turistični model je notranja potreba in lahko postane svetovna referenčna točka, če ne bo temeljil samo na pravilih, ampak na tudi na vrednotah, kot so kakovost, trajnost, dostopnost, itd., ki jih prostovoljno prevzemajo turistične destinacije in vse zainteresirane strani;

— evropski turistični model temelji na raznovrstnosti destinacij, različnih pristopih do turizma in raznih oblikah, ki ga bogatijo;

— evropski model, ki ga zagovarjamo, je učinkovit instrument za spodbujanje miru in razumevanja med narodi.

4. **Posebne ugotovitve**

4.1 Komisija v sporočilu pojasni predlog glede potrebe po vzpostavitvi ravnovesja med trajnostjo in konkurenčnostjo in načine za doseganje tega v praksi. Vključitev vsega tega v precej kratko sporočilo je vsekakor zahtevala obsežno delo povzemanja gradiva in analiziranja številnih dokumentov, mnenj in razprav. Poudariti je treba, da je bil dosežen končni cilj jasnega seznanjanja družbe z osnovnimi stališči Komisije o prihodnosti sektorja in ukrepih, ki jih je treba izvajati v tem kompleksnem sektorju.

4.2 Argumenti, predstavljeni v sporočilu v podporo programu, se zdijo ustrezni, saj ocenjujejo tako gospodarski učinek turizma kot tudi njegovo zmožnost za ustvarjanje delovnih mest za mlade ter vzpostavitev potrebnega ravnovesja med trajnostjo in konkurenčnostjo, ki sta dolgoročno medsebojno koristni. Ocene učinka zadev, kot so *sledi ogljika* različnih dejavnosti in regij ali omejitve zmogljivosti posameznih krajev, so ključni vidiki vzpostavljanja in ohranjanja ravnovesja med temi spremenljivkami. Splošno mnenje, da obstajajo omejitve glede obsega in dinamike razvoja turizma, so bistvene za doseganje ravnovesja med trajnostjo in konkurenčnostjo.

4.3 Mogoče bi bilo koristno v sporočilu podrobneje analizirati tudi Lizbonsko pogodbo in ugotoviti, kako je povezana s programom in kakšen je njen pomen za izvajanje nove evropske turistične politike. Ne smemo pozabiti, da so države članice in regije večkrat poudarile, da želijo ohraniti svojo odgovornost na področju turizma, vendar pa Evropski uniji vseeno omogočiti usmerjevalno in usklajevalno vlogo na nekaterih področjih skupnega interesa za izboljšanje konkurenčnosti turističnega sektorja v Evropi. Primer tega je oblikovanje in upravljanje spletnega portala za promocijo Evrope kot turistične destinacije, kar se je že izkazalo za dragoceno orodje, ki lahko vse države EU skupaj spodbuja kot raznolike in posebne turistične destinacije.

4.4 V sporočilu navedeni izzivi in cilji so vsekakor med najpomembnejšimi, s katerimi se bo turizem srečeval v naslednjih desetletjih. Vsekakor so ključni izzivi trajnosti in izboljšanja konkurenčnosti dovolj obsežni, da so lahko podlaga za obravnavanje drugih pomembnih izzivov, kot je izboljšanje kakovosti, zmanjšanje sezonskosti ali izboljšanje usposobljenosti ljudi, ki delajo v turistični industriji. Ti izzivi so prav tako določeni v programu.

4.5 Komisija v sporočilu večkrat poziva k sodelovanju, saj je v skladu z novo turistično politiko okrepitev sodelovanja predlagana kot njen glavni in značilni sestavni del. Predvsem je treba poudariti vlogo sindikatov in organizacij delodajalcev, ki jih je treba vključiti v proces sodelovanja ter jih pozvati k udeležbi v vseh razpravah in forumih ter pri izvajanju splošnih ukrepov za izboljšanje turističnega sektorja. Iz enakega razloga bi bilo koristno spodbujati stalne mreže turističnih destinacij in mest s

skupnim ciljem izboljšanja konkurenčnosti in trajnosti. Odbor pozdravlja spodbujanje „evropskih destinacij odličnosti“ in poziva naj, ta zamisel vključuje ustrezno upravljanje socialnih in delovnih razmerij ter sodelovanje sindikatov in organizacij delodajalcev na izbranih destinacijah kot sredstvo, ki bo omogočilo trajnost in konkurenčnost turističnih destinacij.

V skladu s svojimi pristojnostmi imajo pomembno vlogo tudi potrošniške organizacije.

4.6 Komisija se zavezuje, da bo to novo politiko izvajala s sodelovanjem, uvedbo novih, posebnih ukrepov podpore in usklajevanja med akterji. V programu je jasno navedeno, da naj bi vse zainteresirane strani sektorja prevzele večjo odgovornost. Po mnenju Odbora mora imeti GD za podjetništvo ključno vlogo pri tej nalogi usklajevanja vseh evropskih politik, ki so neposredno ali posredno povezane s turizmom in vplivajo na različne vrste destinacij, ki imajo prav tako svoje posebne značilnosti.

4.7 Odbor prav tako meni, da bi morala imeti Komisija dejavnejšo vlogo pri uvedbi vseevropskih pobud, vključno s čezmejnim socialnim turizmom v Evropi. EESO je s tem v zvezi že večkrat predlagal – in zdaj predlaga še enkrat – spodbujanje foruma evropskega turizma in poglobitev razprav ter po potrebi pripravo študije o ustanovitvi **Sveta za evropski turizem** in **Evropske agencije za turizem,** ki bi posredovala informacije in zagotovila politične ukrepe in ukrepe, sprejete na področju evropskega turizma. Prav tako predlaga, naj Komisija spodbuja raziskave na področju uvajanja tehnoloških platform v turističnem sektorju, ki bi lahko izboljšale načine trženja turistične ponudbe, predvsem ob upoštevanju možnosti za spodbujanje turizma v Evropi in območij, ki so potencialni viri turističnih tokov (Kitajska, Indija, Rusija, …).

4.8 Odbor meni, da sporočilo Komisije v novem scenariju za turizem ne namenja ustrezne pozornosti vlogi informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), tako z vidika potrošnikov kot z vidika podjetij in zainteresiranih strani iz sektorja. Delo na področju raziskav in razvoja v turističnem sektorju za izboljšanje uporabe teh tehnologij mora biti prednostna naloga v naslednjih nekaj letih. To delo bo nedvomno vodilo do izboljšanja upravljanja destinacij in podjetij ter ravnanje s turisti ter postopoma do vzpostavitve želenega ravnovesja.

4.9 Očitna pripravljenost za sprejetje konkretnih ukrepov, zlasti za izboljšanje uporabe obstoječih evropskih finančnih instrumentov, je pomembna, vendar je treba predlagati program za jasno opredeljen namen izvajanja glavnih ciljev evropskega turizma, ki jih sporočilo natančno opredeljuje. Zagotoviti je treba, da se vsa sredstva, ki so neposredno ali posredno namenjena turizmu dejansko učinkovito uporabijo za uresničitev teh ciljev.

4.10 Sporočilo je treba obravnavati v okviru glavnih prispevkov poročila, ki ga je pripravila skupina za trajnostni turizem – v dokumentu so pomembne zamisli za pripravo programa, predvsem glede dodelitve vloge vsem zainteresiranim stranem sektorja. Prizadevanja uglednih strokovnjakov v obdobju nekaj mesecev so bila očitno zelo produktivna in so omogočila dodatne in praktične pristope do številnih vprašanj v zvezi s trajnostjo in konkurenčnostjo.

4.11 V sporočilu ni jasno navedena vloga statističnih podatkov o turizmu. Na področju statističnih podatkov o turizmu je treba tesno sodelovati pri spremljanju izvajanja programa in predvsem nameniti večjo pozornost spremenljivkam trajnosti, konkurenčnosti in zaposlovanja.

4.12 V sporočilu je jasno navedena potreba po vključitvi turističnih politik za trajnost in konkurenčnost v vse politike Komisije in EU, da se s tem zagotovi uresničitev v programu določenih ciljev.

4.13 Kot je EESO že ugotovil v mnenjih z naslovom *Katoviška izjava, Turizem in kultura: dejavnika rasti, Obnovljena turistična politika EU* in v drugih dokumentih, so potrebne tudi komunikacijske kampanje za seznanjanje in motiviranje evropskih državljanov, predvsem mladih.

4.14 Po mnenju Odbora je bistveno, da je usposabljanje, tako formalno kot poklicno, v skladu s potrebami podjetij, saj je tako lažje zaposliti ljudi. Certificiranje in priznavanje znanja in sposobnosti na evropski ravni bi morala biti instrument, ki bi pomagal ustvariti več delovnih mest in boljše delovne pogoje v turistični industriji.

4.15 Za bolj konkurenčen in trajnostni turizem je treba upoštevati posebne značilnosti destinacij. EESO priporoča, da se pri pripravi politik in predlogov v zvezi s turizmom pozornost nameni posebnim značilnostim tistih držav članic, ki so močno odvisne od turizma, in da se ustrezno upoštevajo potrebe različnih regij. Hkrati je treba poudariti, da turizem na najbolj oddaljenih destinacijah lahko še posebej močno vpliva na podnebne spremembe zaradi učinkov in emisij, ki nastanejo pri potovanju na dolge razdalje. V prihodnje je treba bolj poudariti prednosti iskanja destinacij, ki so bližje izhodiščni točki in jih je mogoče doseči z manj emisijami ogljika.

V Bruslju, 10. julija 2008

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

DODATEK

k mnenju Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Naslednje besedilo v točki 4.15 mnenja strokovne skupine je prejelo več kot četrtino glasov, vendar je bilo spremenjeno z amandmajem, ki je bil potrjen na plenarnem zasedanju:

„4.15 *Za bolj konkurenčni in trajnostni turizem je treba upoštevati posebne značilnosti destinacij. EESO priporoča, da se pri pripravi politik in predlogov v zvezi s turizmom pozornost nameni posebnim značilnostim tistih držav članic, ki so močno odvisne od turizma, in da se ustrezno upoštevajo potrebe različnih regij*“.

Rezultat glasovanja:

Za dodatek novega stavka: 48 Proti: 43 Vzdržani: 16